

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารการจัดการ โรงเรียน
ขนาดเล็ก : ศึกษากรณีการยุบรวม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายสุทัศน์ ประสาธน์สุวรรณ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อรรรณพ พงษ์วาท	ประธานกรรมการ
อาจารย์อ้ออาจ โฆษณุนพันธ์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์สมโชค อึ้งสกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร ครูผู้สอน โรงเรียนหลักและ โรงเรียนยุบรวมที่มีต่อการบริหารการจัดการ โรงเรียน
ขนาดเล็กกรณีการยุบรวม ตลอดจนเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการดังกล่าวบน
พื้นฐานของความเห็นของประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนหลัก ครูผู้สอน
โรงเรียนหลัก ผู้บริหารโรงเรียนยุบรวม และครูผู้สอนโรงเรียนยุบรวม สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 99 คน โดยใช้
แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลโดย
วิธีการบรรยายประกอบตาราง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ

จากการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหาร ครูผู้สอนโรงเรียนหลักและโรงเรียนยุบรวม ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับ
นโยบายการยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู ขวัญและ
กำลังใจของครูดีขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีสังคมที่เปิดกว้างขึ้น
การใช้งบประมาณและทรัพยากรที่คุ้มค่า ประชาชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น
3. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู นักเรียนต่อห้องของโรงเรียนยุบรวมมีต่ำ เมื่อรวมแล้ว
อัตราส่วนโดยทั่วไปเพิ่มขึ้น

4. นักเรียนทั้งโรงเรียนหลักและโรงเรียนยุบรวม ฟังพอใจที่มีเพื่อนมากขึ้น มีครูเพิ่มขึ้น และการเรียนดีขึ้น

5. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้แก่ค่าพาหนะของนักเรียนเดินทางไม่เพียงพอการวางแผนรองรับตำแหน่งของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนยุบรวมไม่ชัดเจน อาคารสถานที่ อาคารประกอบ และวัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียนหลักไม่เพียงพอ และอาคารสถานที่ อาคารประกอบของโรงเรียนยุบรวมขาดการดูแล

6. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ควรเริ่มตั้งแต่ความชัดเจนและความต่อเนื่องในด้านนโยบาย เสน่ห์และแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนมาตรการส่งเสริมสนับสนุนควรสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากร โดยเฉพาะของโรงเรียนยุบรวม ส่งเสริมให้โรงเรียนหลักสามารถคิดค้นรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการภายใน โดยให้การสนับสนุนทุกรูปแบบ ตลอดจนช่วยรณรงค์ในระดับสูงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้น เข้าไปช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียนในพื้นที่ในการยุบรวม ไม่ว่าจะทางด้านบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรการบริหารแบบอื่น ๆ

Independent Study Title Small-Sized Schools Administrative Effectiveness
Development : A Case of Consolidating Schools
Affiliated to the Office of Phrao District Primary
Education, Chiang Mai Province

Author Mr. Sutah Prasatsuwan

M.Ed. Educational Administration

Examining Committee

Assoc. Prof. Dr. Annop Pongwat Chairman

Lect. Ong-Ard Kosashunhanan Member

Assoc. Prof. Somchot Ongsakul Member

Abstract

This study probed issues related to administrative effectiveness of consolidated small-sized primary schools attached to the Office of Phrao District Primary Education, Chiang Mai Province. Administrators and teachers of consolidated schools were asked to respond to the questionnaire with items covering issues to be examined.

It found that most respondents agreed with the small-sized schools consolidation policy citing a number of reasons in favour of the students themselves, teachers, administrators, communities and authorities. However, the actual implementation of the policy in Phrao District was not totally without problems. Classical 4-Ms-related problems were reported. Nevertheless, respondents were of the opinion that administrative and managerial effectiveness could still be raised if high-level authorities were unambiguous as regards involved policies, determined to provide constant and continuous support, material and moral, encourage school-level personnel to design their own strategies and operational approaches. Moreover, those high-level authorities were expected to communicate with those at their level and working directly with the local administrative organizations so that they would find ways to encourage such organizations to join hands with and come to assist primary schools involved in the consolidation scheme in their respective areas.